

Izhaja vsaki četrtki ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1:50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznaniila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ul. št. 16.

Posamezne številke se propajajo v tobakarnah v Gosposka ul. 9, v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1, v Semeniški ul. 12, v prodajalni »Kat. tiskov. društva« Semeniška 10, v Šolski ulici, Nunki ulici, na Josip Verdievem tekalšču nasproti mestnem vrtu, po 8 v.

Oglasi in poslanice se računajo po petit vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XX. letnik.

V Gorici, 14. marca 1912

11. številka.

Največje vprašanje.

Slavni P. Kolb je dejal: »Vprašanje o časopisju je vprašanje za življenje ali smrt. Kdor ima časopisje, je zmagovalec na bojnem polju. Francija je postala protikatoliška vsled slabega časopisja, kateremu ni stalo nasproti dovolj dobrega.«

Potemtakem so časopisi bojni topovi, s katerimi streljamo sovražnika. Kdor ima boljše topove, ta je zmagovalec. Skrbimo, da bo »Primorski list« najboljši top. Nič ne zabavljamo, kakor delajo naši sovražniki, ampak pridno dopisujemo. Vsako malenkost sporočimo svojemu glasilu. Ako »Prim. list« ne prinese kdaj povsem resničnega poročila, naznanimo hitro po dopisnici resnico, da se stvar popravi. Škušajmo spraviti list v vsako krščansko družino, kajti čim več topov imamo, tem bolj gotova je zmaga. Zatorej »Prim. list« v vsako krščansko družino!

Bojni duh.

Dr. Krek je rekel dne 29. febr. na shodu S. L. S. v »Centralu«:

»Vsaka politika in javna organizacija se drži samo na en način trajno: Ako si ohrani bojnega duha in ga vedno kaže. Tudi stranke se ne drže s tem, da veliko dosežejo; tudi vi ostanete le, če ohranite bojevitost proti liberalcem in drugim sovražnikom. V tem tiči vir ednosti. Brezpogojen boj proti vsemu, kar

je proti blagru ljudstva! Zato drugega ne želim, kakor da se nasrčete bojnega duha in da iz ljubezni do svojega ljudstva in do stranke greste v boj!« (Živalno odobravanje.)

Te besede je brž zgrabila brezverska »Soča«, češ, **mi delamo za spravo na Goriškem**, katoliški duhovnik pa za združbo in boj.

Ali pa delajo možje okolu »Sočes« res za spravo? Priznati moramo, da so se liberalci pred gromenjem, ki prihaja od »Mizarske zadrage«, »Trgovsko-obrtno zadrage«, »Ljudske posojilnice«, »Tovornice za milo itd. nekoliko poskrili v zasedo. To poskritje v zasedo imenujejo sedaj delo za spravo. Zgubili so pogum in ne streljajo več tako pogosto. Le priznani »znanstvenik« Seidl, kateri je prvi odnesel pete iz »Trgovsko-obrtno zadrage«, se še nekoliko postavlja. Naročil si je par topov, pa ne Kruppovih, ampak Haeckelovih. Mož strelja slabo.

Liberalci so v zasedi in čakajo nogočne prilike, da skočijo spet na nas. Ko bi mogli, bi nam takoj zavili vrat. Ker pa tega za sedaj storiti ne morejo, čakajo in delajo za spravo.

Mi pa pravimo z dr. Krekom: V boj, v boj proti nasprotnikom krščanske misli! Mir le tistim, ki so dobre volje! Liberalci nimajo dobre volje in zato ne morejo od nas zahtevati, da bi ž njimi sklepali mir. Najmanj pa se more to zahtevati od katoliškega duhovnika, ki je poklican, da se vojskuje zoper hinavščino in zoper vse odkrite in prikrite sovražnike krščanske vere. Za liberal-

ce in brezverce ni prinesel Kristus miru na svet, ampak meč.

Kdor bi delal za mir in spravo z liberalci in brezverci, bi katoliško stranko spodkopal. Liberalci, ki čakajo v zasedi, bi nas o prvi priložnosti podjarinili in uničili. Zato pa v brezpogojen boj proti vsem, ki so nasprotni krščanski misli! Nasrkajmo se bojnega duha in ljubezni do krščanstva in do krščanskega ljudstva!

Prof. Graff.

»Soča« trdi, da je prof. Graff poslal izjavo, v kateri zanika, da bi bil on kdaj govoril že večkrat v »Gorici« in »Prim. listu« citirane besede. Temu nasproti povdarjamo, da je prof. Graff one besede res govoril. Za to imamo priče, ki so ga slišale na lastna ušesa. Navadno se vseučiliški profesorji drže nateko svojih skriptov, ne tako Graff, ki je govoril o najrazličnejših stvareh, zato je čisto umevno, da se on kot star mož vsega več ne spominja. Tudi nikdo ne trdi, da je Graff hotel z onimi besedami povdarjati, da se ne strinja s Haecklom in tovariši, pač pa, da take vrste spisi niso za nezrelo mladino. In to je resnica! In če si kdo želi tudi od prof. Haberlandta izjave, da ni govoril njemu pripisanih besed, temu bodi povedano, da je Haberlandt sedaj profesor na kr. vseučilišču v Berlinu.

»Soča« pravi, da smo falzificirali, da smo sleparji, da se poslužujemo nečastnih dejanj itd. Slutimo, da piše te reči v »Soči« znani »profesor« Seidl.

Kaka predznost! Saj je sploh znano, da se dandanes z nobeno vedo tako ne slepari in kviri mladina, ko s priročnim znanstvom. Povemo pa onemoglemu »znanstveniku«, da tega na naših srednjih šolah ne bomo več mirno gledali. »Znanstvenik« naj si zapomni že citirane besede Graffove, ki jih je ta resnično govoril: »Ko bi bil jaz šolski nadzornik, bi tega profesorja, ki na srednjih šolah priporoča dijakom Haeckelove spise, takoj postavil v disciplinarno preiskavo.«

Tako smo sedaj veljavno obračunali z onemoglim »znanstvenikom«. — Ako mu ni prav, naj izposluje od vseučiliškega prof. Graffa popravek po § 19. tisk. zak. v našem listu (ne v »Soči«). Ta popravek pa ne bo nič izdal, ker imamo za svoje trditve priče, ki so pripravljene priseči.

Shod

»Slov. katol. delavskega društva« v Gorici.

V nedeljo je imelo »Slov. katol. del. društvo« redni občni zbor. Zborovanje je otvoril g. predsednik Ivan Goriup. Blagajnik L. Dugar je podal letne račune, ki so zelo zadovoljivi. Društvo napreduje od leta do leta vsestranski. Na shodu je govoril tudi dr. A. Pavlica. Na predlog g. predsednika Goriupa so bili izvoljeni v odbor: Blažica Franc, Erjavec Andrej, Trnovec Franc, Kuštrin Franc, Bončina Jakob, Kralj Štefan, Goriup Ivan, Luka Dugar, Orel Ivan in Zimic Miha. Kot namestniki so bili izvo-

F. Seidl kot modroslovec.

(Konec.)

Saj je vse življenje le gibanje stvari in zatogadelj ne potrebujemo nobenega stvarnika, ko gre za vprašanje o izvoru življenja na naši zemlji, utegnejo ugovarjati monisti. Mi jim odgovorjamo z Wundtom (menda ne bodo očitali temu modroslovcu, da je klerikalec): »Tako tvorjeni pojem o življenju je čisto svojevoljen, ker ne vsebuje najbistvenejših znakov, kinamijih nudi izkustveni pojem življenja. Zato treba omenjenemu nazoru še vedno vrhu tega razložiti, kako je nastalo življenje v fiziološkem zmislu (Logik II. 1. 577). Nadalje bi se moralo tudi pojasniti, kako je začelo splohi gibanje na svetu, ko vendar vsi dobro vemo, da je gibanje vsaki stvari nebstveno.«

Kaj pa naj rečemo še le, ko gre za to, kako razlagati postanek zavednosti? Gibanje povzročuje zopet samo gibanje, oziroma mehanični vzrok more narediti le mehaničen učinek. Čeprav bi torej spoznali prav na tanko vse delovanje našega živčevja in naših možganov tako, da bi bilo to spoznanje, kakor je

nazivlje Du Bois Reymond, govoreč o mejah našega spoznavanja glede narave, astronomično, bi vendar ostalo nam čisto nerazumno, kako se iz takega mehaničnega delovanja porodi zavest, ki je nekaj bistveno različnega od živčnega toka. Prof. Seidl sodi, da »ne more biti bistvene razlike med zavestnim(!?), duševnim(!?) delovanjem možganov in nezavestnim, strojevim delovanjem hrbtne možga«. »Zavedna bolest pa je brez dvojbe duševni, psihični pojav«. — To je seveda res duševni pojav in ravno zato se ne da razlagati brez enovite duše in ni zgolj delovanje samih možganov, ki delujejo le mehanično. Samo o sebi se ume, da treba terjati iz rečenega razloga razen tvarnega telesa še posebno živlensko načelo (princip), če hočemo pojmiti celó čutno spoznanje in čutno zavest. Zakaj se pa mrljč ne zaveda živčnega toka in ne vidi, dasi ima oko kakor živ človek? Tem bolj pa zahteva človeško umno mišljenje in hotenje proste volje netvarno, samobitno in vsled tega neumrljivo dušo. Brez te ne more niti prof. Seidl niti največji velemozadostno umeti in razložiti našega duševnega delovanja, ki ga nikdo ne more

tajiti ali pa istovetiti s spoznanjem in z nagonom neumne živali. Samo jako plitev mislec dospe lahko z nelogičnim umovanjem in po marsikakem umoslovnem skoku — salto mortale do trditve, da se mehanično gibanje bistveno ne razlikuje od našega duševnega delovanja.

Sicer pa je logika že od nekdaj slaba stran materialističnih modroslovcev oziroma slutvomodroslovcev.

Za vzgled, kako malo dosledne logike je v Seidlovi razpravi, navesti hočem samo en njegov stavek, ki izraža baje tudi nauk »moderne monistovskega svetovnega nazora«: »snov in sila sta eno in isto, le ob različnih pogojih se javljata z različnimi učinki; pravzaprav biva edinole sila, pojem »snov« je pomotna abstrakcija naivnega mišljenja.« — Ali ste slišali, ljudje božji? — Snov in sila sta eno in isto in vendar povzročata različne učinke; kako se to ujema? Na zadnje pa je pojem »snov« le pomotna abstrakcija naivnega mišljenja; kako pa zopet to, če je, kakor smo čuli ravnokar, snov eno in isto kar sila? Saj potem takem bi bil tudi pojem »sila« istotako pomotna abstrakcija. Kako se vse to strinja?

Monizem »je rešil uganko prav enostavno«, zagotavlja naš »znanstvenik«, ki mu je sovraštvo do vere razum otemnilo, to je, da se razumemo, jaz mislim, sovraštvo do prave vere, ker prazne vere, je poln, ko veruje budalosti, ki bi jih ne verjela nobena baba.*)

Ako ne zmete profesor s tako logiko ne naivnega, ampak blaznega mišljenja svojim ubogim učencem popolnoma »živčnega toka« v možganih, morajo ti dijaki biti brez nobenega dvoma v »milijonskoletnem razvoju« vsaj za nekoliko milijonov let pred njim! S takšno lo-

*) »Soča« z dne 9. t. m. imenuje te budalosti »neizpodbitna dejstva« ter natvezuje svojim vernim bralcem tudi, da »so pobožni skolastiki pred stoletji dokazovali, koliko angeljev more plezati na koncu igle«. — Dober tek, želimo liberalcem za tako tečno hrano! — To je lažiznanstvo, ktero pobijamo s »skolastično« to je, človeško logiko v boju z opičjim brezumnjem prof. Seidla. »Soča« naj bo le brez skrbi; dejstva se nobenega nihče izmej nas ne loti, nikar pa da bi ga izpodbil. — Kako pa tudi, saj dejstvo se ne da izpodbiti! Naš boj velja neutemeljenim in nevarnim nazorom prof. Seidla.

ljeni: Hvala Ivan (Pevma), Valantie Franc, Trnovce Jožci, Brezigar Mila (Pevma), Leban Franc (Podgora) in Pavlin Franc (Vrtojba), kot pregledovalci računov pa: Makuc Karol, Čigon Jožef in Novič Franc.

Sprejete so bile tudi te-le resolucije, ki se bodo odposlale na pristojno mesto:

1. Občni zbor pozivlja poslance, naj pospešijo se vsemi sredstvi postavijo glede starostnega zavarovanja.

2. Občni zbor pozivlja visoko vlado, naj razpusti goriški mestni svet in naj postavi, kakor v Pulju, komisarija. Davkoplačevalec se zdi čudno, da so v Gorici davki tako visoki, dočim se ne vidi v mestu noben napredek. Napravi naj se tak volilni red, ki bo odgovarjal pravičnosti tudi nasproti slovenskim davkoplačevalcem.

3. Občni zbor pozivlja deželni šolski svet, naj zabrani prof. Seidlu podučevati na naših srednjih šolah, ker izpoveda ta mož v svojih spisih brezverstvo, taječ bivanje Boga, neumrjoče duše i. t. d. Kot starši imamo pravico zahtevati, da se nam v šolah otroci ne pohušujejo. Deželni šolski svet naj ukrene vse potrebno, da ne bodo dajala ravnateljstva srednjih šol dijakom dovoljenja hoditi poslušati predavanja omenjenega profesorja.

Zasedanje goriškega deželnega zbora.

(Dalje.)

Nadalje so se dovolile podpore:

županstvu Avče se je zvišala podpora za zgradbo vodovoda za 500 K;

županstvu Volče za zgradbo vodovoda Selo-Čiglinj 3325 K;

municipiju Zagraj za brambna dela na levem bregu Sočinem v Zdravščini 1400 K;

za provizorična brambena dela ob Soči pri Kazeljanu 600 K; za večja dela je dežela pripravljena prispevati s 25% v najvišjem znesku 10.000 K, če vlada prevzame 70% stroškov;

za uravnavo Idrje izjemoma 4650 K;

za zgradbo dveh kapnic v Šempe-tru ob Soči in Casseglianu nadaljni prispevek 900 K;

županstvu Zgonik v svrhu širjenja ceste v Saležu 200 K;

županstvu Grahovo za vodovod v Zarakovcu 1700 K;

županstvu Anhovo za zgradbo novega pokopališča v Prilesju 500 K;

giko je mogoče vse dokazati, celo da »na nauku stoikov temelji krščanstvo« (!?) in da znanstvenik in osel je eno in isto.

Tako logiko po priliki ima navadno tudi učitelj našega »znanstvenika« — Haeckel, na katerega se opira in katerega z nerazsodno brezmiselnostjo posnema ta potomec neumne opice, če smemo njemu samemu verjeti. Zato pa je brez težave dokazal modroslovec Paulsen, ki ni bil kak klerikalec, v svoji razpravi: Ernst Haeckel kot filozof, da Haeckla kot modroslovca ni jemati resno. Končal pa je to svojo precej obširno oceno Haecklove knjige: Die Welträtsel z besedami, da »je z gorečo sramoto to knjigo bral, s sramoto radi žalostnega stanja splošne narodne omike in modroslovne izobrazbe, človeka da boli, da je bila takšna knjiga mogoča, da se je spisala, tiskala, da so jo ukupovali, brali, občudovali in ji verjeli«. Jaz pa dostavljam, da bi trebalo profesorje s takšno logiko, ki hočejo po vsi sili ljudi poživiti, s pasjim bičem pregnati iz učilnic. Res je, kar pravi že psalmist v starem zakonu: Človek, ko je bil v časti, ni razumel; primerjal se je z neumnimi živalmi in postal je njim podoben.

košarski šoli v Fojanu, izredni prispevek za leto 1909/10 500 K;

županstvu Kojško za zgradbo opornega zidovja na cesti Vrhovlje-Krasno-Višnjevik- Dobrovo 1200 K;

municipiju Škocijan za izčiščenje roje 5000 K;

Antonu Kračina iz Borjane, za uravnavo hadournika v bližini njegove hiše 300 K;

kmetijskemu društvu v Cerknem za vzdrževanje sadnega vrta in nakup umetnih gnojil 600 K;

cestnemu odboru v Cerknem za popravilo in širjenje ceste Želin-Cerkno 2000 K;

pripravljalnemu odboru za fotografično razstavo vzhodne Furlanije za kritje stroškov 80 K;

cestnemu odboru v Cerknem, za zgradbo in širjenje ceste Cerkno-Novaki-kranjska meja 500 K;

katoliškemu slovenskemu političnemu in gospodarskemu društvu v Kobaridu za vzdrževanje društvene drevnice 200 K;

kat. slov. gospodarskemu in političnemu društvu v Kobaridu za leto 1912 300 K;

županstvu Avber za popravilo ceste Raša-Ponikve 1500 K;

županstvu Srpence za zgradbo vodovoda 8500 K;

županstvu Lokavec za zgradbo ceste Čoki-skladovna cesta Dol-Otlica-Cesta 1150 K.

Prošnje raznih mlekarških zadrug so se odstopile dež. odboru, da isti izplača denar, ki je v ta namen na razpolago.

Prošnje raznih županstev, ki se tičejo podpore za kritje stroškov čipkarskih šol, so se odstopile deželnemu odboru.

Ravnatoko prošnje raznih sadlarskih društev.

Devolih oziroma obnovili so se nadalje sledeči zneski:

društvu za prisilno vzgojo in oskrbovanje mladoletnih na Dunaju za leto 1911 100 K;

italijanskemu krožku na Dunaju 400 K;

odboru za zgradbo vikarišča v Otaležu 3000 K;

cerkveni občini Srednje za popravilo cerkve in vikarišča 2000 K;

za zgradbo vikarišča v Gradnem 1800 K;

konkurenčnemu odboru v Fojani za prenovitev vikarišča 1300 K;

županstvu Pliskovica za popravilo cest 500 K;

županstvu Drežnica za zgradbo nove cerkve 10.000 K;

upokojeni učiteljici Alojziji d'Este 200 K.

Vsprejela se je resolucija o olajšavah, ki bi se naj dovolile za zgradbo hiš za delavce v obče.

Nadaljne podpore: obrtni nadaljevalni šoli v Solkanu se je zvišal deželni prispevek na 600 K letno;

obnovil se je prispevek 50.000 K in dovolila se je nadaljna podpora 10.000 K za zgradbo soškega mosta pri Kamnem in za popravilo ceste od Kamnega do mosta čez Mrzli potok pri Selšču pod pogojem, da bo pokritje stroškov zagotovljeno. Pozvala se je vlada, naj zviša prispevek od 60 na 70 %;

za uravnavo reke Tič 10.680 K.

Deželnemu odboru so se odstopile prošnje:

prošnja za prispevek municipiju v Gradiški za ustanovitev zimske kmetijske šole;

prošnja goriškega deželnega šolskega sveta za podelitev prispevka moškemu učiteljsku v Gradiški;

prošnja okrajne zveze italijanskih učiteljev, da bi se ustanovilo mesto šolskega zdravnika;

prošnja gledališkega društva v Gorici za podporo;

prošnja za podporo prebivalcem v Paparijanu za zgradbo ljudske šole;

prošnja za podporo društvu za vzajemno zavarovanje goveje živine v Gorici;

prošnja za podporo vinarskemu društvu v Moraru-Koroni za razširjenje trtnice;

prošnja za podporo županstvu v Rihenbergu za popravilo občinskih cest; prošnja goriških duhovnikov, da bi se izdal zakon za obdačenje avtomatičnih godal, nahajajočih se v javnih prostorih; ter

prošnja za podporo društvu italijanskih visokošolcev v Gorici.

Občini Kormin se je dovolil prispevek 10.000 K za zgradbo ceste Kormin-Vipolže.

Prošnja rektorata dunajske živino-zdravniške šole, da bi se ustanovili študentske stipendije za živinozdravnike se je odstopila deželnemu odboru.

Občini Fiumicello se je dovolila podpora 1000 K za popravilo občinskih cest.

Prošnja za podporo društvu iznajdb na Dunaju v pospeševanje domačih izdelkov se je odstopila deželnemu odboru.

Občini Ročinj se je dovolilo za zgradbo občinske ceste Rudence-Grapče 1400 K podpore.

Prošnja za podporo županstvu Bovec, v pospeševanje planin in prošnja za podporo mlekarnicama v Grantu in Poljubinu sta se odstopili deželnemu odboru.

Za uravnavo malovaškega hudo-urnika se je dovolil prispevek 5600 K.

Deželnemu odboru so se odstopile prošnje:

prošnja za podporo v pokojnemu stražmostru Matevžu Valentincig;

prošnja Josipa Klinkon iz Tolmina za sprejetje bolniških stroškov provzročeni po sinu Antonu na breme dež. zaloga;

prošnja za podporo kuratoriju ustanove »Maccari« iz Gradišče-Brume za zgradbo novega šolskega poslopja; in prošnja tolminskega cestnega odbora za zvišanje prispevka.

Dovolile so se naslednje podpore: županstvu Štorje za napravo dveh kapnic v Kazljah i Štorjah 3540 K;

županstvu Štjak za napravo kapnice pri Trebižanih 460 K;

županstvu Črniče za kanalizacijo občine Batuje 2000 K;

občini Drežnica za napravo napajališča na pašniku »na Ravneh« 825 K.

Prošnja za podporo Frančišku Carnelli, postajenačelniku v Villa Vicentina v povzdigo čebeloreje se je odstopila deželnemu odboru.

Županstvu Vrtojba se je dovolila podpora 5225 K za napravo 5. vodnjakov.

Županstvu v Breginju se je dovolila podpora 4400 K za napravo vodovoda.

Županstvu Ajba se je dovolila podpora 5375 K za napravo vodovoda.

Prošnji vd. Kuntih Ane, da bi se prekoračeni stroški provzročeni po umobolnem sinu Maksu v deželni umobolnici prevzeli na breme deželnega zaloga, se je odstopila deželnemu odboru.

Županstvu Zgonik se je zvišala podpora za zgradbo napajališča na 3650 K.

Županstvu v Štandrežu in Vrtojbi, se je dovolila 25% podpora za popravilo ceste Štandrež-Vrtojba v najvišjem znesku 6000 K.

Prošnja Planiscig Leona, da bi se sprejeli bolniški troški prvotročni po umrlu očetu v deželni umobolnici, na breme deželnega zaloga, se je odstopila deželnemu odboru.

Županstvu v Prvačini se je podaljšal kredit 5600 K za napravo dveh kapnic.

Prošnja za podporo županstvu v Volčah, ki se tiče zgradbe ceste Volče-Bučenica ter

prošnja za podporo županstvu v Rihenbergu za popravilo občinskih cest sta se odstopili deželnemu odboru.

Županstvu Soča se je dovolila podpora 1675 K za zgradbo novega železnega mosta.

Municipiju Foljan se je dovolila podpora 4075 K za priskrbitev pitne vode v irakciji »Polazzo«.

Za zgradbo ceste Lokvica - Miren - Opatieselo se je zvišala podpora na 1600 K.

Poročilo o potrebi premembe deželnega zakona o šolskem nadzorstvu se je odstopilo deželnemu odboru.

Občini Ponikve se je ponovila podpora 1000 K za zgradbo ceste Ponikve-Trušno-Bača ter se je dovolilo še 400 kron.

Deželnemu odboru so se odstopile: prošnja županstva Sv. Križ, ki se tiče podpore za popravilo občinskih poti; prošnja občine Ročinj, ki se tiče podpore za popravilo mosta čez Sočo proti Avčam ter

prošnja občine Anhovo, ki prosi, da bi se izdelali načrti in da bi se podelila podpora za zgradbo ceste Gorenja vas - Plave ob desnem bregu Sočinem.

Občini Drežnica se je dovolila podpora 3500 K za zgradbo vodovoda na Magozdu.

Prošnja županstva Sovodnje, ki se tiče podpore za popravilo občinskih poti v Vrtočah, se je odstopila deželnemu odboru.

Županstvu Anhovo se je obnovila podpora za zgradbo ceste iz Vrtač čez Čerin do nove ceste Vrhovlje-Kobališče v znesku 4570 K.

Prošnja županstva Šempolaj, ki se tiče podpore za razširjenje ceste Šempolaj-Praprot, se je odstopila deželnemu odboru.

Županstvu Štanjel se je dovolil prispevek 1100 K za zgradbo napajališča v Kobdilju.

Za zgradbo ceste Dol-Otlica-Kranjska meja se je dovolila nadaljna podpora 2000 K.

Prošnja Evgenija Pincherle, oskrbnika nedoletnih Rudolfa, Oskaria in Eleonore Lippizer, otrok umrlega sodnega kancelista v Gorici, ki se tiče podpore, se je odstopila deželnemu odboru.

Županstvu Sela se je obnovila podpora 3500 K za zgradbo kapnice.

Prošnja Josipa Bressan iz Ločnika, ki se tiče podpore se je odstopila deželnemu odboru; ravnatoko

prošnja »zadruga državnih uslužbencev za zgradbo hiš« v Gorici, ki se tiče podpore.

Županstvu Sedlo se je podaljšala podpora 3450 K za vodovod v Podbelem.

Prošnja odbora vseučilišnega zavetišča na Dunaju, ki se tiče podpore za leto 1912, se je odstopila deželnemu odboru.

Županstvu Trenta se je obnovila podpora 6700 K za cesto Trenta-Log.

Županstvu Ponikve se je obnovila podpora 500 K za cesto Ponikve-Klavže.

Prošnja velike komisije cesarjevega jubilejnega fonda v varstvo mladine, ki se tiče moraine podpore, se je odstopila deželnemu odboru.

Županstvu Ajba se je dovolila podpora 4600 K za zgradbo ceste Ajba - Potravno - Močile.

Nato se je vsprejela resolucija, s katero se pozivlja vlada, da resno vzame v pretres zgradbo železnice Gorica-Brda-Čedad ter naj pospešuje promet v teh krajih, dokler se ne zgradi železnica, z uvedbo avtomobilske vožnje.

Deželnemu odboru so se odstopile prošnje:

prošnja županstva Dol-Otlica, ki se tiče podpore za škode povzročene po elementarnih neizodah;

(Dalje v prilogi.)

prošnja društvene godbe v Kaprivi za podporo; ter

prošnja društva v varstvo zapuščenih otrok v Tolmini, ki se tiče podpore.

Županstvu Sv. Lucija se je dovolila podpora 7750 K za zgradbo vodovoda. (Konec prih.)

Politični pregled.

Notranji politični položaj.

Nekateri dunajski listi hočejo vedeti, da odstop Khuenovega ministerstva ne bode ostal brez posledic na našo notranjo politiko ter da se bližamo tudi mi ministerski krizi, ker nezaupljivost nasproti našemu ministerskemu predsedniku grofu Stürgkh-u čimbolj raste.

Državni zbor.

Poslanska zbornica je ta teden nadaljevala razpravo o draginjskih predlogih.

V torek se je vršila debata o odgovoru finančnega ministra na interpelacijo posl. Pautza zaradi podpiranja spekulativnih težnjajev akcijonarjev puškarne v Steyru. Med debato je posl. Steinwender označil celo zadevo kot »svinjarijo«.

Včeraj se je končala razprava o draginjskih predlogih in prišlo je na vrsto prvo branje brambne predloge.

K splavu »Tegetthoffa«.

Splava druge avstrijske dreadnoughtke »Tegetthoff« se bode udeležilo 100 poslancev avstrijske poslanske zbornice, med njimi tudi predsednik zbornice. Ogrska zbornica pa se ne namerava udeležiti splava, ker se ga udeleži vojni minister Auffenberg.

Turško oboroževanje ob črnogorski meji.

Turčija je posadila ob črnogorski meji v Sandžaku gost vojaški kordon v svrhu, da bi Črnogorci ne nosili orožja preko meje prebivalcem Sandžaka. — Nek list pravi, da je Turčija odredila ta kordon, ker se zbirajo v Črnigori ob meji večje vojaške čete.

Ruski poslanik v Carigradu odpoklican.

Ruski car je odpoklican ruskega poslanika iz Carigrada Čarikova. Govori se, da car ni bil zadovoljen s Čarikovom, ker ni izposloval pri Turčiji prehod skozi Dardanele za ruske vojne ladje. Za Čarikovega naslednika je imenovan poslanik v Bukareštu Girs.

Dardanelsko vprašanje. Rusija se pripravlja.

Italijanski list »Tribuna« poroča, da koncentrira Rusija ob Črnem morju vojaštvo ter da je tudi rusko črnomoško brodovje pripravljeno udariti na Turke, ako bi Italijani napadli Dardanele.

Italijansko - turška vojska.

Italijanski listi poročajo še vedno o velikih vojnih uspehih v Tripolitani. Tako so v neki bitki Italijani usmrtili 1000 Turkov, medtem ko je padlo le 29 Italijanov.

Anarhija na Kitajskem.

V Kantonu so napadli pirati hiše in jih plenijo. Po ulicah se vrše boji. Roparji so zažgali tudi admiralno palačo, ki je pogorela. V mestu vlada popolna anarhija.

Darovi.

Jubilejni darovi za Slovensko Sirotišče:

P. n. gg. Karolina Kocijančič 1 K. A. Š. 4 K. Otilij Medveš, kurat, 5 K 80 v., Valentin Kofol, cerkvenik v Kanahu, 2 K; Anton Podberšček Prelesje 1 K; Anton Radikon Podsabotin 1 K; Štefan

Vovk, Trnovo pri Gorici 40 vin; Ivan Lenardič, Kojsko 1 K; Nekdo iz Bače 20 vin; g.čna Ana, ker jo je kmetica zapodila iz odra, 1 K; dr. N. Valenčič 1 K; Franc Leban Srebrar v Gorici 1 K; Neimenovana v Gorici 10 K; Anton Marvin v Gorici 2 K; v nabiralnikih. v gostilni g. Josipa Gorjane 60 vin; v gostilni g. Jožefe Fon »pri Mitnici« 1 K.

Na znanje!

Manufakturna trgovina Teod.

Hribar naznanja, da bližnja pomladanska sezona bo nekaj posebnega v manufakturni stroki. Krasne novitete, katere se še niso videle, bodo na prodaj. Blago v najizbranejših vzorcih bode p. n. občinstvu na ogled in na prodaj.

ATENTATNA ITALIJANSKEGA KRALJA. ANARHIST USTRELIL TRIKRAT PROTI KRALJU, A PRI TEM SMRTNO NEVARNO RANIL KRALJEVEGA GENERALNEGA ADJUTANTA.

Ravnokar, ob sklepu lista, smo izvedeli od verodostojne strani, da je danes zjutraj ob 7. uri napadel v Rimu laški anarhist italijanskega kralja in spustil proti kralju tri svinčene kroglice iz samokresa. Strelji niso zadeli kralja, pač pa so zadeli njegovega generalnega adjutanta, ki se je peljal s kraljem. Obstreljeni general se bori s smrtjo. V Rimu vlada vsled tega razburjenje in bati se je nemirov. Anarhista so aretirali. Podrobneje bomo poročali prihodnjic.

Domače in razne vesti.

Nj. Prevzvišenost naš knez nadškof dr. F. B. Sedelj se je podal včeraj v spremstvu preč. g. župnika Kokošar v Ljubljano, da prisostvuje prvega slovenskega oratoriju skladatelja P. Hugolina Sattner »Assumptio Beatae Virginis«.

Prvi slovenski oratorij. Včeraj zvečer je izvajala »Glasbena Matica« v Ljubljani v veliki dvorani »Uniona« prvi slovenski oratorij »Assumptio Beatae Virginis«, katerega je zložil P. Hugolin Sattner. Pet škofov je bilo pri izvajanju navzočih: goriški knez nadškof, tržaški, ljubljanski, mariborski in zagrebški pomožni škof. Dvorana je bila polna. Skladatelju so podarili tri venice. Skladba je učinkovala nad vse veličastno in je tudi »Glasbena Matica« dokazala, da razpolaga z izvrstnimi močmi.

Prvega slovenskega oratorija se udeleži vse polno občinstva z Goriškega. Zanimanje je splošno. Že včeraj se je odpeljal v Ljubljano naš glasbeni strokovnjak preč. g. župnik Ivan Kokošar.

Vodstvo »Alojzijevejšča« je pridjalo izkazu darov v zadnji številki opombo, ki bi vtegnila žaliti naše dobrotnike. Vodstvo ni gotovo imelo namena koga žaliti. Zato preklicujemo dotično opombo.

Najstarejši duhovnik goriške nadškofije — umrl. V Moraru v Furlaniji je umrl dne 12. t. m. preč. g. Anton Malič, kaplan v pokoju, ki je bil najstarejši duhovnik naše nadškofije. Rojen je bil 26. aprila 1820 in sicer v Gabrijah pri Rubijah v sedanji Pipanovi hiši pod cerkvijo. V mašnika je bil posvečen dne 21. septembra 1845. Torej je bil mašnik že 67 let. Služboval je na več krajih na

Slovenskem, tako tudi v Rihenbergu. V Moraru je služboval kot kaplan skoraj 57 let. Tamošnje ljudstvo ga je imelo rado. Živel je ves čas svojega življenja jako skromno. Imel je jako majhno pokojnino. Premoženja ni imel nikakega, kakor le nekaj denarja, ki je bil pa rastrošen po raznih predalih miznic. Pogreb se je vršil danes v Moraru. Svetila mu večna luč!

Imenovanje. Podpredsednik tržaškega deželnega sodišča višji deželnosodni svetnik dr. Anton Perišič, je imenovan za predsednika tržaškega trgovinskega in pomorskega sodišča.

»L'avvenire d'Italia« in naša stran-ka. — Ta v Bologni izhajajoči dnevnik piše dne 3. t. m. v dopisu iz Gorice, da smo mi (i clericali sloveni) najzagriznejši nasprotniki vsega, kar je italijansko. Naši liberalci pa pravijo, da smo se prodali Italijanom in da smo brezdomovinci. Kdo ima prav? Nobeden od teh! V narodnih zadevah stojimo mi na stališču krščanske pravičnosti in privoščimo Italijanom, kar jim gre, toda tudi z vso odločnostjo zahtevamo o z a s e, kar n a m pritiče.

Kako se naši fantje počutijo pri voj-
jakih. (Dalje). Danes nekaj o ljubih de-
narih. Ej, vojak, kadar ga kaka kroni-
ca v žepu tišči, to je holá! »Hop na
kop!« Vse je njegovo! Ne pozna »mi-
žerije«. Lepo se »opuca«, hlače polika,
brke naviha in hajdi ven, ven iz »ko-
sarne« na »lušte«, na ples v gostilne.
Ravno z denarjem se večina vojakov
pokvari. Tudi če ima glodati cel teden
»komis«, mora pognati vse po grlu
hkratu, kadar mu to kronice dopuščajo.
Slučaj povem: Tik mene spi kmečki
sin. Za novo leto je dobil od doma 20
K. Ni se ugreel bankovec v njegovem
žepu! Hajdi ven z njim, v gostilno z
njim. Zlata krčmarska jama, orkestrijon,
je jel žreti in žreti. Razgrel je fanta.
Vrskati je začel vojak, pograbil natak-
karico in dirndaj se je pričel. Pil je, ka-
dil kot Turk, plesal in pel. To je bilo
veselje! Židane volje je bil. Kronica za
kronico je frleta iz žepa. Natakcarica se
je smejala, krčmar pa navijal »zlato ja-
mo«. »Juhe!« je odmevalo iz gostilniš-
kih prostorov. Vse je bilo njegovo! Vin-
ski duhovi so ga omračili. Jel se je ob-
našati z natakcarico škandalozno, po-
hujšljivo. In ob 9. uri zvečer? Pijan je
prišel domov. Drugi dan je vstal ves
zdelan, krmižljav. Preiskal je žep in v
njem je našel 40 vin. Zaklet je hudo, se
jezil in vpil sam na se, na denarje, na
orkestrijon, na ples, na natakcarico, na
vino, na vse. Žejen je bil kot šolska go-
ba. Priplazil se je do »kantine« in po-
tolžil žejno grlo s »špricerjem«. Po-
tem pa: tornistro na ramo, sablo za
pas, puško na ramo in hajdi tolči »marš-
ajns« na vežbališče. Klel je kot ta črni
ter rekel, da bi bilo boljše, da bi nikoli
nobene kronice ne imel. — To je le en
resničen slučaj. Koliko je takih! Nešte-
to! Kadar vojak ima denar ga porabi
večinoma tako, da mu bolj škoduje ko
koristi. Potem mi je enkrat pravil že
omenjeni vojak, kako je z njegovimi
stariši doma, kako revni so in kako ra-
di ga imajo, kako stiskajo kako kroni-
co, da jo njemu pošljejo. — »Ej,«
sem mu rekel, »da bi oni vedeli, kako
razsipleš ti njih trde žulje, bi ti ne po-
slali krajcarja več!« Tako je pri voja-
kih. Sicer nismo vsi enaki, a mnogo,
mnogo je takih.

»Za železniškega uradnika se je
izdajal«. Z ozirom na v »P. L.« objavl-
jeno novico »Za železniškega uradnika...«
naproša se slavno uredništvo, da blagovoli priobčiti v »P. L.« slede-
če: Brejc Ivan se je izdajal za železni-
škega uradnika (asistenta) pod imenom
G l i h a. Dan za dnevom se zglašajo pri
preiskovalnem sodniku osebe, ki so bile
ogoljufane od Brejca. Ker je na sumu,
da je še mnogo drugih opeharil, se do-
tični pozivljajo, naj se nemudoma

zglasijo pri preiskovalnem sodniku v
svrhu preiskave.

K puljskemu škandalu. V Pulji na-
daljujejo vladni organi preiskovalno de-
lo. V soboto so aretirali zopet dve ose-
bi. To sta dva eksekutorja, ki sta pobir-
ala najemniški krajcar ter nista izro-
čala denarja na pristojno mesto. Glede
pomanjkanja denarja v plinarni pa se je
prišlo na sled raznim iredentističnim
kaporijonom, ki so porabljali plin brez
ga plačati. Tudi glavno gnezdo iredente
»Gabinetto di lettura« je rabilo plin
brezplačno več let. Ni čuda, če ima po-
tem plinarna deficit!

Nov denar. Državni zakonik objav-
lja naredbo glasom katere se izkazuje
2-kronski novc v znesku 35 milijonov
kron in 1-kronski novc v znesku 70
milijonov kron.

Profesorji v talarjih. »Bohemia«
poroča: Naučno ministerstvo je izdalo
ukaz, ki določa, da bodo morali vseučil-
iški profesorji ob posebnih slavnostnih
prilikah nositi talarje, kakor je to obi-
čajno po vseučiliščih v Nemčiji.

Železniška nesreča. V Tizebi, ne-
daleč od Krakova, sta na postaji trčila
en osebni in en tovorni vlak. Razbili sta
se obe lokomotivi in 20 vagonov. 7 oseb
je našlo pri tem smrt. 130 je ranjenih.

Mestne novice.

Odbor »Slov. katol. delavskega
društva« ima v nedeljo dne 17. t. m. ob
10. uri predp. v društvenih prostorih
sejo.

m Vojaški nabor. V torek je prišlo
prostovoljno k vojaškemu naboru 91
mladeničev, od katerih je bilo potrjenih
24. Mladeniči so bili večinoma iz Brd.

m Odprti lekarni. Od 17. do 24. t. m.
bodeta odprti tudi ob praznikih popo-
ludne in bodeta imeli ponočno službo
lekarni: L i b e r i - T r o m b a.

Samomor. V nedeljo okolo 10. ure
predpoludne so našli na tukajšnjem po-
kopališču mrtvega Rudolfa Gutmann, ki
je imel svoj čas prodajalnico jestvin v
Semeniški ulici v Marzinijevi hiši. Blizu
njega je ležal revolver. Kakor so zdrav-
niki dognali, se je nesrečnež ustrelil že
v soboto zvečer. Vzrok samomora se
pripisuje slabim gmotnim razmeram
pokojnikovim. Zapušča udovo in enega
sina.

m Aretacije. Aretirali so v Gorici
faliranega trgovca v Raštelju Krainer-
ja zaradi krivde konkurza. Na povelje
Krainerjevega preiskovalnega sodnika
so aretirali tudi trgovca z dvokolesi
Tabaj-a.

Lastovke. Oznaniške spomladi, smo
videli te dni v Gorici in v okolici. —
Spomlad se bliža.

Trije letalni stroji so letali včeraj
popoldne. Dva sta krožila nad Veliki-
mi Rojčami, eden pa je letel proti Tr-
žiču.

Znani trgovec z železnino v Raštelju
Edvard Stiksa je prodal svojo trgo-
vino nekemu laškemu konsorciju.

Novo gimnazijsko postopje. Izve-
deli smo iz zanesljivega vira, da se je
vlada odločila za nakup Formentini-jeve
palače v ulici »Ponte nuovo«, ki je last
grofa Alfreda Coronini-ja, v svrhu, da
sezida na obširnem prostoru, ki je zdru-
žen z imenovano palačo, novo gimna-
zijsko postopje, kjer bode obilo in jako
primerne prostora tudi za igrišče.

Veselica društva »Skalnica« bo na
Belo nedeljo. Priprivlja se krasen vs-
pored. Pri vajah pomagajo naše najbolj-
še moči v Gorici.

m Za evharistični shod na Dunaju se
je osnoval tudi ženski odbor v Gorici.
Za častno predsednico odbora je bila iz-
voljena grofica Lelma Coronini, za
predsednico pa g.a. Rebek, soproga vo-

ditelja goriškega okrajnega glavarstva, namestn. svet. g. Rebek-a.

Občni zbor društva »Skalnica« bo v nedeljo dne 17. t. m. ob 4. pop. v dvorani »Central«. Dnevni red: 1. Letni račun. 2. Volitve. 3. Govor. — Za odbor: M. Podgornik, predsednica.

Iz goriške okolice.

K ZLOČINU NA VOGERSKEM.

V zadnji številki smo poročali o zločinu, na Vogerskem, ki sta ga izvršile nezakonska mati Terčič in njena mati s tem, da ste zadušili s pavolo, s katero je prejšnji večer mazilil domači župnik navidezno bolnico s sv. oljem, nezakonsko dete, katero je povila že imenovana Terčič. Ostro smo obsodili to nečloveško dejanje nesrečnih dveh žensk, tembolj, ker ste zlorabili božje milosti, sv. zakramente za to grdo in zverinsko početje. Do skrajnosti mora biti pokvarjeno človeško srce, da si upa kaj takega storiti.

O tem zločinu je pisala tudi »Soča« in ponatisnila naše poročilo ter satansko dostavila, da je nesrečna Terčič klerikalka, tercijalka in da je to sad propalosti klerikalnega ljudstva, katero vzgojuje naša stranka.

Ne bi reagirali na to hudobno in lažljivo trditev »Soče«, ki je ravno tako propala, kakor je propalo dejanje že omenjenih dveh žensk. Energično in z gnjevom odbijamo nesramno trditev, da bi bili omenjeni Terčič »klerikalki«. Ženska, prešinjena z ognjem krščanske vere, z bogaboječnostjo in samozatajevanjem ne bo nikoli skrunila sv. zakramentov, ne bo nalagala božjega namestnika pri sv. opraviilu, ne bo imela Boga za norca, ne bo postala nezakonska mati, ne bo davila otroka, ne bo detetu lomila koščice, ne bo potem dete vrgla v hlev, se ne bo potem po grehu še obhajati dala in tako božjeropno grešila. Ne, ženska s takimi lastnostmi ni krščanska žena, ne spada v vrsto vojščakinj Kristusovih.

Z gnjevom odvrčamo »Sočino« trditev, da naša stranka vzgojuje take vrste ljudi, kakor že omenjena Terčič. Naj dokaže »Soča« trditev, da uči naša stranka daviti nezakonska deteta, jim lomiti kosti, jih potem vreči v hlev med steljo, naj dokaže »Soča«, da uči naša stranka daviti nezakonske otroke s pavolo, s katero je bila nezakonska mati poprej s sv. oljem maziljena! Dokler tega ne dokaže — laže, nesramno in ostudno laže!

Naša stranka vedno in povsod z močnim bičem tepe greh nečistosti in skrunjenje sv. zakramentov!

Kdo so pa tisti, ki v ljudstvu izpodkopujejo vero v sv. zakramente, ki napeljujejo ljudstvo v greh, ki pravijo, da je človek iz opice, brez duše, brez posmrtnega življenja! Ali niso to nesramni bogokletni liberalci s svojim časopisjem in s svojimi hudobnimi, skritimi nameni? Ali niste mogoče imenovani dve ženski žrtvi takih nauk? Kajti če bi bili trdni v krščanski veri, bi ne in bi ne naredili tega, zakar ste danes obdolženi in zaprti!

Liberalci, to je sad vaših ostudnih nauk med ljudstvom, to je sad nevere, to je sad ljudskega pohujševanja, katero širite po deželi.

g Pasijonska igra v Mirnu. Na tiho nedeljo 24. t. m. bode »Katoliško delavsko društvo v Mirnu« predstavljalo v »Društvenem domu« v Mirnu veliko »Pasijonsko igro«, ki se je že lani predstavljala z lepim uspehom. Letos je igra v vsakem oziru izpopolnjena tako, da se nam kaže v njej celo trpljenje Kristusovo.

V igri nastopi okrog 70 oseb. Ker je igra zelo težka, se ne bode predstavljala, kakor je bilo prvotno naznanjeno

dne 17. t. m., ampak 24. t. m. to je na tiho nedeljo.

g Dolenje Cerovo. Naše poti so v tako slabem stanu, da človek še po dnevni skoro ni varen po njih hoditi, kaj pa še le ponoči! Staro starašinstvo se za naše poti ni nič brigalo, zato se tudi ni nič naredilo v tem oziru. Novemu starašinstvu pa polagamo na sree, da se zavzemlje tudi za naše potrebe, v prvi vrsti pa za popravilo naših poti, ki so v deževnem vremenu bolj podobne potoku kot pa poti.

g Iz Št. Ferjana nam pišejo, da tamšnjih homatij še noče biti konec. — Pred skoro par tedni se je imela vršiti tam volitev župana in podžupanov, a prišlo ni do tega, ker se niso liberalci udeležili volitve. Po postavi bi se morala sklicati v 14. dneh v ta namen druga seja, a do danes ni okrajno glavarstvo v Gorici, kateremu so bile zadnje občinske volitve poverjene, še ničesar ukrenilo. Nevolja zaradi takega nerazumljivega odlašanja postaja med ljudstvom vedno večja, ker vlada zaradi tega v občini velik nered.

Naš dopisnik pravi: »Župan in prvi podžupan sta podala pri glavarstvu odpoved, tajnik je odstopil, obhodnik tudi in prišli smo tako daleč, da je bil preteklo nedeljo v času uradnih ur občinski urad — zaprt.

Najlepše je seveda to, da je glavarstvo o teh stvareh podučeno, a se kljub temu ne gane.

Mi vprašamo glavarstvo, ali misli, da so v števerjanski občini sami ljudje, ki se jim pretaka po žilah voda namesto krvi? Uprašamo pa tudi, ali mislijo gospodje še nadalje nas dražiti in tirati do skrajnosti, potem pa nagnati nad nas »Pickelhaube«!

Tem razmeram mora biti konec!

g V Dornbergu, dne 12. marca 1912. Slabi časi se nam obetajo. Vse toži o slabih in hudih letinah in o sedanjem umazanem vremenu. Vse polno dela čaka našega kmeta na polju in v vinogradu, a vsled neprestanega deževja je vse delo zaostalo. Dal Bog, da bi se vreme razjasnilo in po naših poljih in vinogradih bo zavladovalo vse drugačno življenje. Zakaj naši skrbni očetje in vrli fantje bodo pri lepem, solnčnem vremenu z večjim veseljem in navdušenjem delali. — Kaj pa je drugega novega in zanimivega v naši prijazni občini? boste vprašali. Odgovor je pač enostaven! Nič posebnega, nič izvanrednega! Le to želimo vsi trezno in pametno misleči ljudje, da bi se nam bolje godilo, kot se nam godi in to v marsikaterem oziru.

Tako n. pr. bi nas kmete zelo veselilo, ko bi vsi bolj skupaj držali, kadar gre za korist in blagostanje naše lepe občine. Kajti le v združenju je moč. Dobro volje in treznega mišljenja je treba — pa bo šlo, — da bo veselje. Poguma, poguma, tega nam manjka. Kdor nima dandanes poguma, ta nič ne doseže. Kdor ga pa ima, ta mnogo doseže, seveda če ima lepe pa zdrave namene.

Naše novo županstvo gre še precej dobro naprej. To nam je najboljši znak, da so v njem možje, ki imajo dobro pa krepko voljo delovati v prid in prospah naše občine. Le tako naprej po načrtani poti! Nam Dornberžanom je včasih hudo, ko pomislimo, da bi lahko imeli pri nas dotično železniško postajo, ki se nahaja v Prvačini, ko bi se bile takrat, ko je bil čas za to, odločujoče oblasti malo bolj ozirale na naše prošnje. Toda, kar je, je! Po toči zvoni ne pomaga nič — prepozno je! Toda našim dobrim sosedom ni dovolj železniška postaja — oni hočejo oziroma nekako zahtevajo še več. Čujte! Kako vrle sosedo imamo. Pred leti so nam spravili iz našega kraja finančno stražo. Sedaj pa nam hočejo vzeti zadnje, kar nam je ostalo — in to so orožniki, kateri se pa pri nas prav dobro počutijo in jih prav nič ne veseli našo vas, katera se jim je

radi svoje krasne lege jako priljubila, zapustiti. V ta namen zidajo v Prvačini novo poslopje, češ, ko bo to poslopje dodelano, bomo že storili potrebne korake, da dobimo tudi orožniško postajo. Tako bo pri nas vse bolj »nobel«. Kakor vse kaže, imajo naši sosedje vse polno cvenka. No ja, to nas le veseli! Najbrže imajo oni boljše letine kot mi. Mogoče, mogoče?!

Dovolimo si pa vprašati mi prizadeti davkoplačevalci, ali je potrebno metati svoj denar proč za nepotrebno? Ne in stokrat ne! Kaj je treba, da zidajo v Prvačini orožniško postajo, ko jo že imajo, in sicer prav lepo in udobno v Dornbergu. Naši davkoplačevalci, ki imajo svoja posestva v sosedni Prvačini, naj pogumno vzdignejo svoj glas! Kaj več zanimivega o priliki.

Nesreča. V soboto ponoči so prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov 45 letnega posestnika Franca Toplikar iz Dornberga, ki se je na več mestih telesa poškodoval, ko je padel s stopnjic, ki peljejo v njegov hram.

g Sajeenje krompirja. V goriški okolici se je pričel saditi krompir že 24. februarja. Vsled deževja pa je sedaj posajenega le dobra tretjina krompirja, mesto da bi bil že skoro ves posajen.

Zdi se, da se preveč silijo Kraševci in Furlani z nakupovanjem krompirja za seme. Vsled dežja tudi oni niso še ničesar usadili, ker imajo tudi bolj težko zemljo, kot je ona v goriški okolici. — Zadnji dve letini sta bili za krompir res dobri in se je krompir tudi v poletju dobro prodajal; to pa vsled tega, ker so bile po drugih deželah (razun na Ogrskem) slabe letine. V goriški okolici je dobra kupčija s krompirjem le do 15. julija, za pozneje ni gotovo. Letos je krompir za seme drag in dež tudi zadržuje saditev. Zato morajo oni, ki imajo težko zemljo dobro premisliti, kedaj naj sadijo krompir.

Iz ajdovskega okraja.

a Nesrečna deklica. V vroči kotel luga je padla pred nekaj dnevi 5letna I. Pirjevec v Batujah ter se hudo oparila. Prepeljati so jo morali v goriško bolnišnico, kjer pa ni ozdravela. Te dni je za opeklinami umrla doma.

Iz cerkljanskega okraja.

c »Katol. slov. izobraževalno društvo« v Cerknem vabi svoje člane k rednemu občnemu zboru, kateri se bo vršil na dan sv. Jožefa dne 19. t. m. takoj po popoldanski službi božji v dvorani Gospodarskega doma z običajnim dnevnim redom. O d b o r.

c Bukovo. Gospodarsko bralno društvo na Bukovem bo imelo na sv. Jožef dne 19. marca ob 2. uri popoldne v društvenih prostorih pri Lapanju IV. redni občni zbor. Člani in članice so naprošeni naj se med seboj opozarjajo, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo. O d b o r.

Iz kanalskega okraja.

kl Praporšče. Dne 9. t. m. je imel cestni odbor v Kanalu sejo zaradi utoka kanalske občine proti proračunu cestnega odbora za l. 1912. Utok kanalske občine je vzbudil splošno začudenje. Ko so se delale ceste in poti v bližini Kanala, torej le v korist kanalske občine, se nobena druga občina ni zganila in hribovski davkoplačevalci so molčali tudi takrat, ko se je moralo najeti posojilo za ta dela. Sedaj pa, ko je hotel nakloniti cestni odbor nekaj pomoči tudi drugim občinam, se je hitro oglasila kanalska občina in tega neče dopustiti. Občina Anhovo n. pr. plačuje 10 do 15% doklade za svoje poti in ni dobila dosejaj še ničesar od cestnega odbora. In

sedaj nameravano podporo nam hoče preprečiti kanalska občina, ki ima svoje poti v redu, čeravno so za to pripomogle tudi druge občine. Toda v cestnem odboru sedijo možje, ki dobro poznajo naše potrebe in se bodo tudi za nas potegovali. Ti možje so gg.: deželni poslanec in načelnik cestnega odbora Miha Zega, Henrik Malnič, Ivančič iz Deskelj itd. Tem gospodom bomo hvaležni, ako preprečijo namero kanalske občine.

kl Banjšice. Tu je umrla dne 7. t. m. v 87. letu svoje starosti Marija Bucik. Pokojnica je bila vpisana v bratovščini sv. Škapulirja. Pogreb se je vršil 9. t. m. N. p. v m.!

Iz kobariškega okraja.

Italija zahteva slovensko vas. V kobariškem okraju se nahaja vasica Jevšče. To vasico zahtevajo Italijani za se in hočejo dokazati na podlagi nekkih dokumentov, da je to njih last. Tudi hribovje »Cima Dodici« so hoteli imeti za se in tudi za to hribovje so imeli dokazovalne dokumente, ki pa niso nič dokazali. Bomo videli, kaj bo dognala komisija, ki ima nalogo regulirati mejo in ki pride kmalu tudi v to svrhu na Primorsko.

Iz bovškega okraja.

b Iz Loga: V »Sočini« številki 27 se je bral en dopis iz Loga, v katerem hočejo prikriti govorenje po Logu od g. strmskega učitelja. Dne 5. marca je obiskal strmsko šolo g. šolski nadzornik ter je goreomenjenemu za vselje odobila strmska ura.

Torej »Sočin« dopisnik naj za enkrat obmolke; kajti omenjenemu gosposdu je prej odbila grenka ura kakor meni! Mi se nič ne repenčimo, ako nimate dovolj, lahko še prinesemo na dan toliko v javnost, da omenjeni človek ne bo lazil več po Strncu. Upam, da ste za enkrat Vi bolj v »ročcah« kakor mi.

Log dne 7./III. 1912.

Martin Černuta.

Iz komenskega okraja.

km Veliki dol: Pri nas je umrla dne 6. t. m. po mučni, štiriletni bolezni na ledvicah g. Leopolda Trobec, soproga g. podžupana v 37 letu svoje dobe. Skrben in ponižen njen značaj ni rodil samo v domači hiši srečo in zadovoljnost, ampak napravil jo je tudi za blago dobrotnico ubozih in siromakov.

Pogreb se je vršil ob skrajno neugodnem vremenu; a vendar se ga je udeležila številna množica sorodnikov in vaščanov celo iz sosednih vasi.

Pri nakupu Kathreinerjeve

je paziti na to, da se dobi
tudi pravi izvorni kavo
s sliko župnika Kneipha
kot varovalno znamko
in s imenom Kathreiner.
Veliko je malovrednih
posnemkov.

Kathreinerjeva
prinese očevo in Rišo.

Zapušča 13-letno hčerko in 11-letnega sina.

Čislani družini Trobec naše iskreno sožalje, a blaga pokojnica naj počiva v miru!

Iz sežanskega okraja.

s Iz Štjaka oglasilo se je neko revšče v »Primorcu« ter se pohvalilo z veselico, ki so jo imeli nekateri liberalni fantalini o pustu. No, da povemo, grožnja imenitna je bila ta veselica! V žnidariji, ker v gostilni jih niso marali, so plesali, en godec-»vovk« je cvilil, to je škripal na harmoniko, eden tolkel na pokrivače, eden po mizi in eni pa so pili — in razgrajali skoro celo noč! Kaj ne imenitna veselica, prav po liberalnem receptu! Res lahko so nanjo ponosni! Kake časnike sme priporočati naš g. kurat, zato gotovo ne bo šel vprašat dovoljenja liberalnih razgrajalcev. Kake sadove rodi branje »Primorca«, pa se vidi na surovem obnašanju njegovih bravcev, nad katerimi se zgražajo vsi poštenj ljudje. Zato pa kličemo: proč z liberalno surovostjo, proč z liberalnim »Primorcem«, in poštene katoliške liste v vsako krščansko hišo!

Našemu županstvu bi pa priporočali, naj bolj skrbi za nočni mir v Štjaku, posebno ob nedeljah, in naj zlasti pazi na policijsko uro v gostilni, da se ne bo v njej popivalo pozno v noč, kot naprimer na pustni večer!

Iz korminskega okraja.

Iz zapadnih Brd. — Dolgo smo čakali koloni zasledanja goriškega deželnega zbora, ker smo upali, da pride v njem na vrsto tudi kolonsko vprašanje. Vse upanje pa nam je bilo odvzeto, ko je poslanec Fon povedal na shodu S. L. S. dne 29. febr., da je ministerstvo, sicer izdelalo tozadevni zakonski načrt, a da je ta običal pri namestništvu v Trstu. Kaj je temu krivo? Kolikor smo poizvedeli, je temu kriv odstop nekaterih deželnih poslancev. Tako se iz tega ali onega vzroka neprestano zavlačuje to prevažno vprašanje.

Drobfinice.

Stavka premogarjev na Angleškem ni še končana. Na Nemškem stavka tudi že 300.000 premogarjev. V Essenu ob Ruri je prišlo do krvavih pretepov med stavkujočimi in delavoljnimi premogari. Rudarske organizacije na

Nemškem imajo na razpolago 10 mil. mark v slučaju stavke.

Lakota v Rusiji. »Lokalanzeiger« poroča iz Petrograda, da se lakota v Rusiji strahovito širi in je zlasti v guberniji Samara že zbolelo 9000 oseb deloma za skorbutom, deloma za lakotnim legarjem. Sosedne gubernije morejo le malo pomagati.

Božjastnim
pomoč in ozdravljenje z novim načinom zdravljenja. Pomoči potrebnim daje pojasnila ordinacijski zavod, Budimpešta V. Grosse Kronen-Gasse 18.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica šte. 5.
Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Ušesno olje

višjega štabnega zdravnika in fizika dr. G. Schmidta odstrani km lu in popolnoma časno gluhoto, ušesni tok, ušesno brenčanje in nagluho.
Cena steklenice K 4 z navodilom vred
Dobiva se v lekarni
G. CRISTOFOLETTI v GORICI.

Peter Cotič,

čevljarski mojster, Gorica, Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.
Edino zastopstvo najboljšega čistila za črevlje in usnje.

Krojaška delavnica.

Priporočam svojo delavnico veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi. Izvršuje točno in pošteno po najnovejših vzorcih. Pričakujem obilnih naročil in bilježim z odličnim spoštovanjem
IVAN ŠULIGOJ,
krojaški mojster
Gorica, ulica sv. Antona 12.

Zahvala.

Podpisana izrekava najsrčnejšo zahvalo vsem znancem in prijateljem na izkazanih izrazih sočutja ob smrti in ob velikostevilni udeležbi pogreba nepozabnega očeta in soproga

ANDREJA TAVŠA.

V prvi vrsti se zahvaljujeva čast. g. dekanu in g. kaplanu, ki sta spremila ranjkega k zadnjemu počitku in vsem drugim č. gg. duhovnikom, ki so prišli iz okolice, posebno pa g. vikarju Franc Hlišu, ki se je potrudil iz Oreheka, da je počastil ranjkega. Nadalje se zahvaljujeva vsem č. gg. uradnikom, ki so spremili ranjkega ob njegovi zadnji poti in slednjič izrekava ponižno zahvalo gasilnemu društvu in Sokolu, ki sta v kroju spremila nepozabnega k zadnjemu počitku.

Reka pri Cerknem, dne 12. marca 1912.

Žaluoja : Jakob Tavš, sin.
Rozalija Tavš, soproga.

Prvi c. kr. priv.

strokovni zavod za izdelovanje oblek za gospode vsakega stanu.
Zaloga inozemskega in češkega blaga in izgotovljenih oblek.
Izgotovljene obleke in blago na meter kakor tudi sukanec in svilo prve vrste se prodaja po znižani ceni.
Zaloga oprave k uniformam edino le pri

M. Poveraj-u, v Gorici
na Travniku šte. 5.

NOVA TRGOVINA Z USNJEM

v Kapucinski ulici „pri Lizi“ šte. 2.

Podpisani priporočam svojo trgovino z usnjem in črevlj. potrebno, vsem cenj. odjemalcem v mestu in na deželi, ter želim z dobrim blagom in z najnižjimi cenami postreči. Pričakujem obilo odjemalcev. S spoštovanjem udani

Josip Marušič,
trgovec.
Gorica, Kapucinska ulica šte. 2.

JOSIP TERPIN

naslednik Antona Potatzky
v Gorici na sredi Raštela šte. 7.
Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovanje nirnberškega in drobnega blaga, ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine za pisarne, kadilce in popotnike. Najboljše šivanke in šivalne stroje; potrebščine za krojače in črevljarje. — Svetinjice, rožni venci in mašne knjige.

Hišna obuvala za zimske in letne čase.

Raznovrste semena, trave in detelje.

Najboljše preskrbljena zaloga za kramarje, krošnarje, prodajalce po semih in trgih na deželi.
P. n. g. pričakujem obilnih odjemalcev.

Sukno

za moške in volneno za ženske obleke, zadnje mode razpošilja najceneje
Jugoslov. razpošiljalna

R. Stermecki v Celju št. 304
Vzorci na zahtevo poštni neprosto.

Zajamčeno prave
čebelno-voščene sveče
priporoča prečastitim cerkvenim predstojništvom ter slavnemu občinstvu po nizki ceni
J. Kopač
št. 95 svečar, Gorica ulica sv. Antona 7.

Nova trgovina z železnino

Pinter & Lenard

Velika zaloga železa, cementa, kuhinjske posode, raznovrstnega orodja za poljedelce, mizarje, kovače i. t. d. sesalke, klosete, peči, štedilnike in vsi v to stroko spadajoči predmeti.
Cene zmerne, postrežba solidna, prijazna in domača.
Cenjenemu občinstvu se toplo priporoča

Pinter & Lenard.

Odlikovana pekarija
In sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu
(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmanoe in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom

Anton Kuštrin,

v GORICI
Gosposka ulica šte. 25

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonijalnega blaga.
Vse blago prve vrste.
Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.
Pošilja se po železnici in pošti.

Odlikovana mizararska delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva
iz
lastne delavnice.
Izdeluje
cerkvena dela,
spovednice,
klopi, okvirje,
klečalnice itd.
Vsakovrstna
dela za stavbe.

Ure budilke po 3 K z garancijo eno leto; stenske ure z nihalom z lepimi omari, bije ure in pol ure z natančnim tekom z enoletno garancijo 11 K; nikelnaste žepne ure s stanovitnimi belimi pokrovi 4 K; srebrna cilindarremontor ura, lepo gravirana z enoletno garancijo 7 K; zlate poročne rinke, pečatene pri c. kr. finančnem uradu od 7 K naprej.

Velika zaloga raznovrstnega zlata in srebrnine. Vse po nizkih cenah. Sprejemajo se tudi popravila, ki se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Jakob Šuligoj,
urar c. kr. državnih železnic
GORICA,
Gosposka ulica št. 25.

Pozor!

50.000 parov čevljev!

4 par čevljev le za 8 K.

Vsled denarnih zadreg več velikih tovarn sem dobil naročilo, prodati veliko množino čevljev mnogo pod tovarniško ceno. — Prodaj zato vsakomur 2 para čevljev za gospode in 2 za dame, rjavega ali črnega usnja, zelo elegantno, najmočnejša šasona: Vsi 4 pari stanejo le 8 K. Velikost po št. Pošilja po povzetju:

A. Gelb, razprodaja črevljev, Krakovo 516.

Lahko se premeni ali denar vrne.

Loterijske številke.

9. marca

Trst 84 29 55 19 88

Kdor noče verjeti, naj se prepriča, da ukupi najboljše in najceneje: ure, srebrnino, zlatenino, šivalne stroje vseh sistemov, orkestrijone in druge predmete vse z garancijo pri urarju

M. ŠULIGOJ,

v Gorici ul. Barriera 43

(tik drž. kolodvora)

v lastnej hiši.

Vsa popravila izvršuje točno, solidno po najnižjih cenah.

Tvrdba

A. & F. Anderwald

v GORICI

Tekališče Josipa Verdi št. 32

(v hiši sl. Centralne posojilnice)

priloga visokočastiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo najrazličnejšo zalogo za

kolonjalno blago in delikatese.

Vedno sveže in prve vrste blago po najnižjih cenah.

POSTREŽBA TOČNA IN SOLIDNA.

Čast. mestnim strankam pošilja se blago na dom.

ODLIKOVALNA PEKARNA

JAKIN

Gorica, vla Formica

ss priporoča za odjemanje raznega peciva navadnega in najfinjšega. Pecivo je najboljše. Priporočam se cenj. odjemalcem za obilen poset. S spoštovanjem

E. Jakin

Podpisani naznanjam svojim in drugim odjemalcem, da sem preselil svojo krojaško delavnico iz Križne ulice nasproti „Šolskega Doma“ v ulico sv. Antona na dvorišče št. 7 v hišo g. J. Kopača, svečarja v Gorici.

Priporočam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, posebno vlec. gg. duhovnikom svojo izvršno delavnico za izdelovanje talarjev in drugih spadajočih oblek.

Z odličnim spoštovanjem udani

Josip Smet, krojaški mojster v Gorici.

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mizarstvo in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal, slik, stolov in vsega, kar spada h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporočam

ANTON BREŠČAK.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

JOSIP CULOT

v Raštelju št. 2/25 v Gorici.

Velika zaloga vsakovrstnih igrarč, drobnin za zabavo in punic za igrarčo.

Rožni venci, podobice, razpela iz kovine in lesa, čevlji in klope za poletno sezono zaloga drobnjave in kramarije na drobno in debelo, kipi in svetniki iz porcelana, semena za zelenjave in trave, moške in ženske nogavice, mošnjički in denarnice, listnice, kovčegi, stniki, cevi itd. itd.

Velika izbira
GAMAŠ
in
GALOŠ

J. DRUFOVKA

GORICA, Gosposka ulica št. 3
nasproti „MONTA“.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

v GORICI

obrestuje hranilne vloge po 4½%. Daje članom posojila na vknjižbo po 5¼%, na menice po 6%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Zadružni urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi št. 32, I. nad.** — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

ODBOR.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokflevo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prslim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvrna steklenica tega olja na ravnomerne barve po K 1-40, bele barve K 2.

Trskino železnato jetrno olje. Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem.

S tem oljem se ozdravi v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni stroki, gošče, malokrvnost itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norveške, preliče se vedno v mojem kem. laboratorju predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim št. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijeva pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trsklinim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

TVRDKA O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava. Postrežba točna, domača in cene konkurenčne.

Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

v GORICI

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestuje po 4½%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Delniška glavnica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.